

6. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obligatorní orgány zastupitelstva obce a rady obce dle zákona o obcích a zvláštních zákonů

Podíváme-li se na konkrétní případy, zjistíme, že komise pro výchovu a vzdělávání je ustanovována i v menších obcích. Je však rozdílné její skutečné pojmenování nebo to, zda je sloučená s činností i jiné komise, což je možné a pravděpodobné zejména v menších obcích. Nejběžnější pojmenování této komise je zřejmě školská komise.

Zákon o obcích[1] v hlavě páté věnované orgánům zastupitelstva obce a rady obce stanoví, že zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce. „Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor“.[2] Z těchto ustanovení můžeme usuzovat, že obligatorními orgány zastupitelstva obce jsou pouze výbory finanční a kontrolní.[3] Podle § 122 odst. 1 rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Na rozdíl od orgánů zastupitelstva obce nejsou tyto komise orgány iniciativní a kontrolní, ale spíše orgány poradní. Zákon o obcích ve svých ustanoveních nikde výslovně nestanovuje, že by komise rady byly povinné, naopak z dikce zákona vyplývá jasně jejich fakultativnost.

Nahlédneme-li ovšem do zákona o státní správě a samosprávě ve školství[4], zjistíme v části čtvrté tuto skutečnost. „Obec zpravidla zřizuje komisi pro výchovu a vzdělávání. Komise pro výchovu a vzdělávání se vždy zřizují v obci s více než pěti školami.“ Z textu tohoto speciálního zákona k zákonu o obcích tak navíc vyplývá povinnost obce ustanovit ještě komisi pro výchovu a vzdělávání. Tato povinnost je však dána až obcím s více než pěti školami[5], ne tedy malým obcím, které mnohdy ani nemají možnosti a prostředky pro fungování takovéto komise.

Protože zákon o státní správě a samosprávě ve školství neříká, zda má jít o komisi zastupitelstva nebo rady obce, musíme nahlédnout zpět do zákona o obcích. Z jeho znění jasně vychází, že zastupitelstvo obce zřizuje jako své orgány výbory a rada obce zase komise. Tudíž komise pro výchovu a vzdělávání, jak ji předpokládá speciální zákon, vznikne na popud rady obce jako její iniciativní a poradní orgán.

Důležitým ustanovením v zákoně o státní správě a samosprávě ve školství je i to, ve kterém se říká, že „Předškolní zařízení, školy a školská zařízení jsou zastoupeny v této komisi dvěma pětinami zástupců z řad pedagogických pracovníků.“ Je to zajímavý zásah do volnosti rady obce, při rozhodování o obsazení jejích poradních orgánů. Ale v zájmu lepší informovanosti a fungování komise pro výchovu a vzdělávání je to rozumná formulace. Podobné omezení ve volnosti při obsazování orgánů zastupitelstva a rady obce nalezneme v odstavci věnovanému výboru pro národnostní menšiny[6], které stanovuje, že nejméně polovinu všech členů tohoto výboru tvoří příslušníci národnostních menšin.

Podíváme-li se na konkrétní případy, zjistíme, že komise pro výchovu a vzdělávání je ustanovována i v menších obcích. Je však rozdílné její skutečné pojmenování nebo to, zda je sloučená s činností i jiné komise, což je možné a pravděpodobné zejména v menších obcích. Nejběžnější pojmenování této komise je zřejmě školská komise.[7] Tento

název nejlépe vystihuje hlavní sféru působení tohoto orgánu rady obce. Na úrovni krajů se obdobný orgán jmenuje: výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. A je již výborem, tedy orgánem zastupitelstva kraje, a kromě toho je jeho působnost daleko širší.

Na závěr tedy můžeme konstatovat, že obligatorními orgány zastupitelstva obce a rady obce jsou vždy výbory finanční a kontrolní. Pokud v územním obvodu obce žije alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, i výbor pro národnostní menšiny. Tyto tři výbory jsou orgány zastupitelstva obce. Je-li v obci více než pět škol, zřizuje se i komise pro výchovu a vzdělávání jako orgán rady obce. Při dodržení všech zákonných ustanovení jsou tedy v obci obligatorní minimálně čtyři orgány zastupitelstva obce a rady obce.

Mgr. Jaroslav Jemelka

zastupitel městské části Brno-střed Statutárního města Brna

[1] Zákon č. [128/2000](#) Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

[2] § 117 odst. 2 zákona o obcích.

[3] Obligatočně zastupitelstvo obce zřizuje ještě jeden výbor, a to výbor pro národnostní menšiny. To však jen za podmínky, že v územním obvodu obce žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české.

[4] Zákon č. [564/1990](#) Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Podle tohoto speciálního zákona (lex specialis) není řečeno, zda musí jít o minimálně šest škol základních nebo například o pět škol základních a jednu školu střední. Je-li však na území obce v součtu šest a více škol, vzniká obci automaticky tato povinnost.

[6] § 117 odst. 3 zákona o obcích.

[7] Toto označení se však nejčastěji používá v menších obcích, ve velkých městech se více dbá na název uvedený v zákoně. Např. ve Statutárním městě Brně se nazývá tato komise: Komise pro výchovu a vzdělávání.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřevzaté povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)

- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)